Zákon o kybernetické bezpečnosti a jeho implementace aktuálně

Kontrola plnění zákona o kybernetické bezpečnosti
(průběh a zkušenosti z kontrol, častá zjištění a problémy)

Pavla Jelečková

Oddělení kontroly

Národní úřad
pro kybernetickou
a informační bezpečnost

Disclamer

- Prezentace obsahuje informace platné ke dni její realizace, tedy ke 2.4.2019.
- Informace, fakta a údaje obsažené v prezentaci mají osvětový charakter.
- Pro zajištění souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti je nutno vycházet z aktuálně účinné legislativy. Aplikaci takových informací či opatření je nutné vždy vztahovat ke konkrétním systémům a institucím.

Kontrola plnění ZKB

- Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti (ZKB)
- Vyhláška č. 316/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti
- Nová vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti
  - Roční přechodné období do 28.5.2019
  - Ruší vyhlášku č. 316/2014 Sb

- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Kontrola plnění ZKB

- Kontrolované subjekty: správci a provozovatelé KII, PZS a VIS
- Předmět kontroly: systémy PZS, KII a VIS
- § 30, 31 ZKB „orgány a osoby uvedené v § 3 ZKB c), d) a e) zavedou bezpečnostní opatření podle § 4 ZKB odst. 2 nejpozději do 1 roku ode dne určení/naplnění určujících kritérií…“
- Kritéria kontroly: ZKB a prováděcí vyhláška
- Obsah kontroly: cca 100 – 150 kontrolních bodů
  - Organizační opatření
  - Technická opatření
  - Zvládání incidentů

Průběh kontroly plnění ZKB

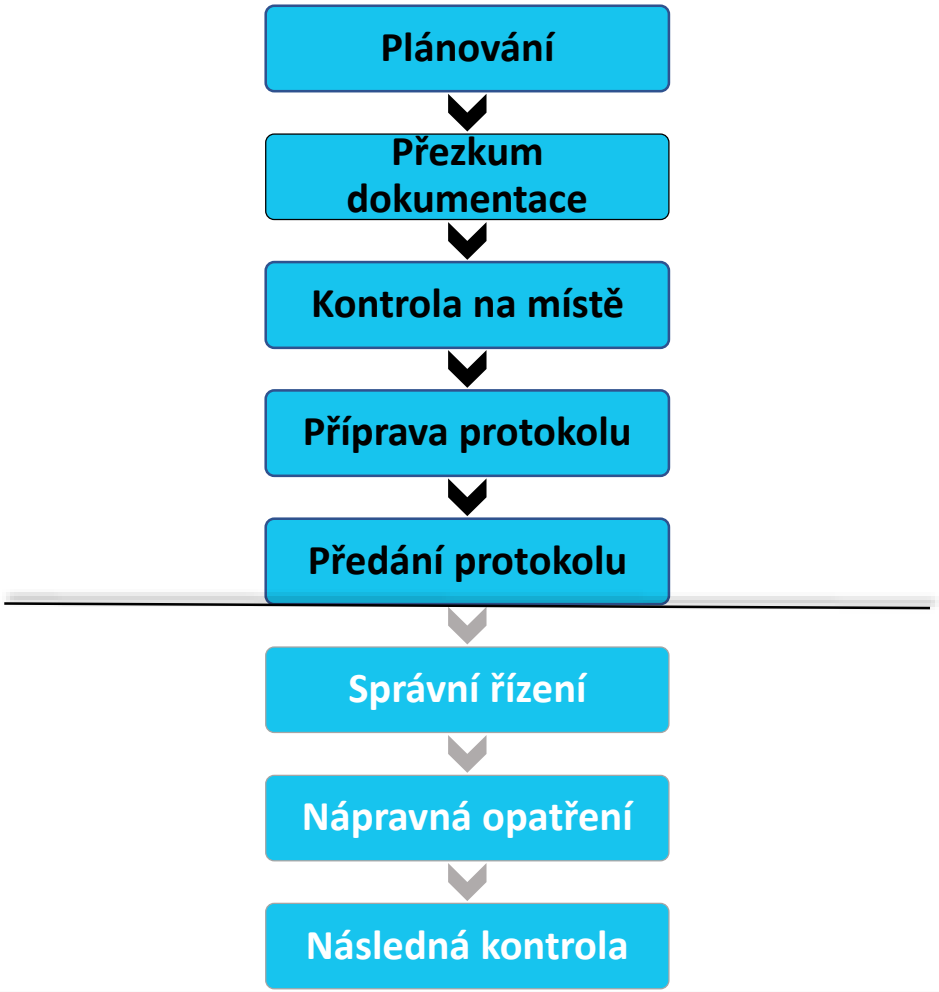

Průběh kontroly plnění ZKB

Plánování

- Navázání kontaktu s kontrolovaným subjektem (neoficiální/oficiální)
- **Oznámení o plánované kontrole**
- Příprava podkladů, harmonogramu kontroly
- Sestavení kontrolního týmu

Přezkum dokumentace

- **Přezkum dodané dokumentace**
- Analýza informací
- Příprava pokladů k interview
- Příprava harmonogramu kontroly v kooperaci s kontrolovaným subjektem

Průběh kontroly plnění ZKB

Kontrola na místě

- 3 až 5 dnů
- Zahájení kontroly na místě
- **Vzorkování**
- Interview s respondenty, pozorování, testování, přezkum dokumentů

Příprava protokolu

- Ověřování tvrzení
- Přezkum další dokumentace
- Finální formulace zjištění a jejich klasifikace

Předání protokolu

- **Předání protokolu o kontrole**
- Vysvětlení podstaty zjištění, možnost prezentace manažerského shrnutí pro top management
- **Začíná běžet lhůta zpravidla 15 dnů pro podání námitek**

Klasifikace kontrolních zjištění

	Neshoda	Nesplnění požadavku podle stanovených kritérií kontroly nebo odchýlení praxe od dokumentovaných postupů v organizaci.
	Potenciální riziko	Upozornění na možné riziko.
	Příležitost ke zlepšení	Doporučení vycházející ze zkušeností kontrolního týmu.
	Pozoruhodné úsilí	Nadstandardní hodnocení dané oblasti.
	Shoda	Splnění požadavků podle stanovených kritérií kontroly.

Průběh kontroly plnění ZKB

Správní řízení

- **V případě zjištění klasifikovaného jako neshoda**
- Předání podkladů na právní odbor NÚKIB

Nápravná opatření

- Kontrolovaný subjekt informuje o plnění nápravných opatření vedoucího kontrolního týmu u kontrolních zjištění klasifikovaných jako neshoda

Následná kontrola

- Kontrola zavedení nápravných opatření

Statistika k 03/2019

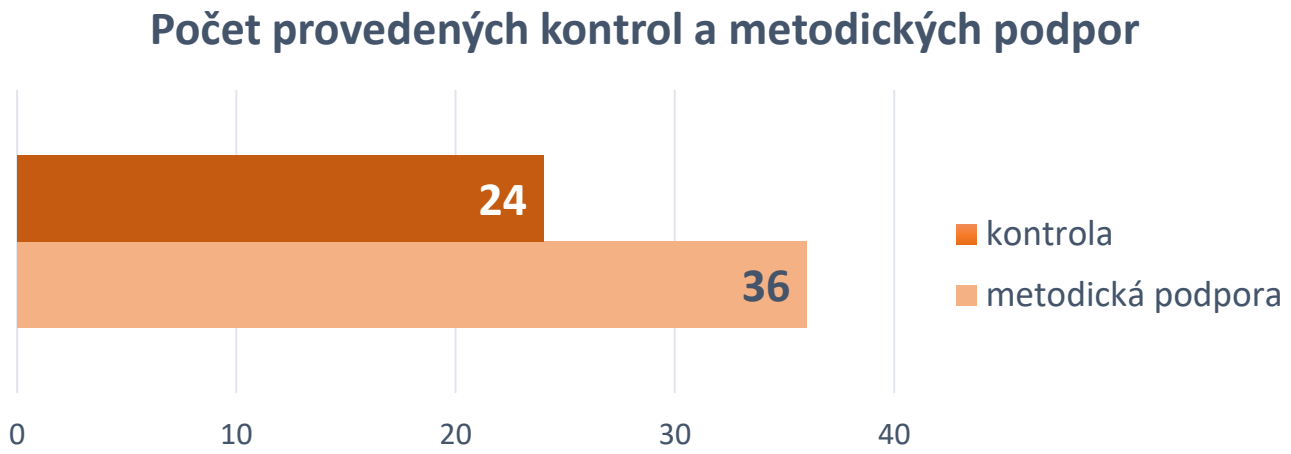

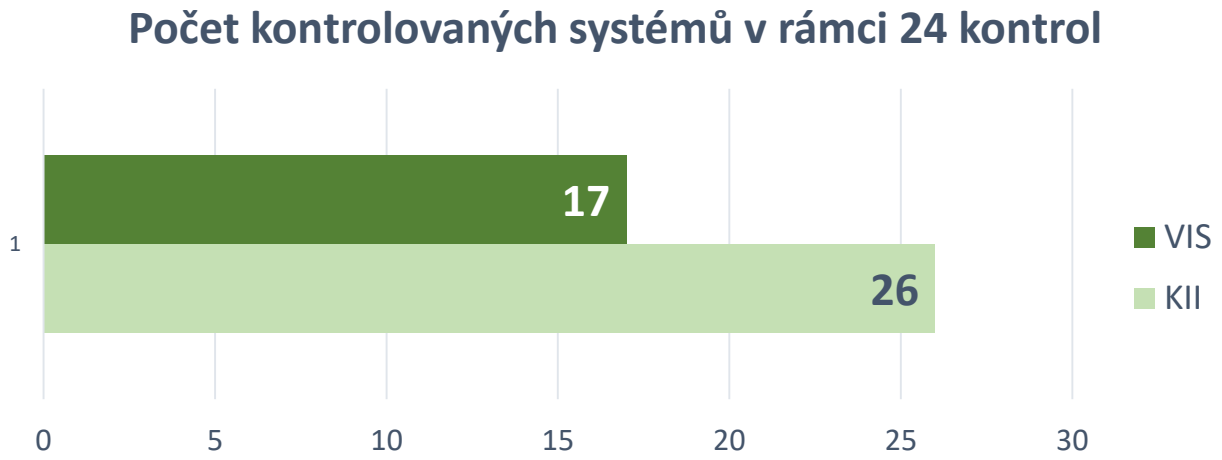

Častá zjištění a problémy

- **Nedostatečná podpora vedení** organizace v oblasti kybernetické bezpečnosti
  - Kybernetická bezpečnost je mnohdy vnímání jako zbytečnost
- **Nízké bezpečnostní povědomí** o kybernetické bezpečnosti napříč organizací
  - Neprobíhají školení
  - BOZP/KB
- **Nevhodné organizační zařazení** kybernetické bezpečnosti v organizaci
  - Neoddělená bezpečnost od provozu
- **Nedostatečné personální obsazení** v oblasti kybernetické bezpečnosti
  - Neobsazené bezpečnostní role, jejich nezastupitelnost
  - Poddimenzovanost útvarů odpovědných za kybernetickou bezpečnost
- **Nákup technologie z důvodu požadavku ve vyhlášce**
  - Např. nákup SIEM, ale dále s ním nikdo nepracuje

Častá zjištění a problémy

- **Bezpečnostní dokumentace**
  - Nereflektuje požadavky konkrétní organizace
  - Není platná, řízená, úplná, neaktuální
  - Zdlouhavé procesy schvalování dokumentace
- **Nedodržování interně stanovených postupů** – např.
  - Klasifikace aktiv, manipulace dle klasifikace atp.
  - Reálné nastavení politiky hesel je v rozporu se schválenou politikou organizace
- **Privilegované účty pro vrcholové vedení**
  - Vrcholové vedení disponuje mnohdy bezdůvodně privilegovanými účty
  - Instalace škodlivého software

Častá zjištění a problémy

- **Nesystematický přístup k řízení aktiv a rizik v oblasti kybernetické bezpečnosti**
  - Analýza rizik je často záležitostí jen IT
  - Mnohdy je vytvořená pouze za účelem shody se ZKB
  - Neschválené metodiky
- **Prohlášení o aplikovatelnosti (SoA), Plán zvládání rizik (RTP)**
  - Neexistence
  - Nepochopení účelu dokumentu
  - Nereflektuje výsledky provedené analýzy rizik
  - Neaktuálnost

Častá zjištění a problémy

- **Neřízený outsourcing, neřízení dodavatelů**
  - Snaha vše outsourcovat, protože je to „jednodušší, levnější, …“
  - Obrovská neřízená závislost na dodavatelích
  - Nedostatečná kvalita uzavíraných smluv – kdo je za co zodpovědný
  - Neprobíhá kontrola dodržování stanovený pravidel, směrnic a politik
- **Kontinuita činností**
  - Nejsou definovány důležité procesy, činnosti organizace a cíle kontinuity činností pro případ neočekávané události
  - Neexistence strategie kontinuity činností a havarijních plánů
  - „Testujeme až naostro“
  - Do testů nejsou zapojeny všechny významné zainteresované strany - vedení s dostatečnou rozhodovací pravomocí, dodavatel, atp.)

Děkuji za pozornost.

p.jeleckova@nukib.cz